

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of Learning Management using Historical Methods
in The Study of Thai History and CULTURE in the Community
for Grade 6 Students

ผู้วิจัย สิทธีชัย คำแสง^{1*}

Sitthichai Khamsaeng^{1*}

Ballzimmea@gmail.com

ปาริชาติ ประเสริฐสังข์¹

Parichart Prasertsang¹

Received : 2025-03-25

Revised : 2025-04-24

Accepted : 2025-05-13

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ มีคะแนนความเหมาะสม โดยรวมเท่ากับ 4.32 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.3 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก (R) อยู่ระหว่าง 0.2 - 0.5 ค่าความเชื่อมั่น 0.87 และแบบวัดความสามารถในการวิเคราะห์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.0 มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E1/E2เท่ากับ 84.45/75.71 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

¹ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Faculty of Education and Human Development, Roi Et Rajabhat University

Abstract

The purposes of the research were to; 1) The development of learning management using historical methods in the study of thai history and culture in the community for grade 6 students with the criteria efficiency of 75/75.; 2) Compare the learning achievements of grade 6 students between before and after learning activities in Learning Management Using Historical Methods.; 3) Compare analytical thinking ability ability to historical methods in the study of thai history and culture in the community for grade 6 students with 75 percent criteria. Quasi -experimental research design was used. The sample group used in this research were 14 students of Ban Non Kham Nam Chan Yai School, obtained by Cluster Random Sampling at school it's a random system. The research instruments were 10 plan with the overall suitability score is 4.32. and 30 multiple-choice, four-choice achievement test with a consistency index of 0.6 - 1.0. items difficulty ranging from 0.3 - 0.8, discriminant power ranging from 0.2 - 0.5. The confidence value for this test was 0.87. and 10 subjective test with a consistency index of 0.6 - 1.0 and the confidence value for this test was 0.91. The data were analyzed using basic statistics such as percentage, mean, standard deviation and t-test statistics.

The results showed that; The study found that learning management using historical methods in the study of thai history and culture in the community for grade 6 students with the criteria efficiency of 75/75.; higher than the criteria of 84.45/75.71 and the academic achievement of the grade 6 students after learning was significantly higher than before at the .05 level, and the thinking ability ability to historical methods in the study were higher than the criterion of 75 percent was statistically significant at the .05 level.

Keywords: Leaning Management Historical Methods

บทนำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งผู้เรียนทุกคนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึง มัธยมศึกษาจะต้องเรียนรู้ ถือว่าเป็นสาระสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึง การพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อด กลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก ซึ่งการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อม สัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยกำหนดสาระสำคัญ 5 สาระ คือ สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และ สาระภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 1)

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์และตัดสินใจ โดยการนำเอาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ มาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้นักวิเคราะห์ เหตุที่มาจากและผลที่เกิดได้ ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผน สำหรับอนาคตข้างหน้าได้อย่างรอบคอบและรัดกุม พัฒนาเยาวชนของ ประเทศให้มีความรักชาติเข้าใจวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเข้าใจความเป็นมาของชาติ มองเห็นความ เสี่ยงของบรรพบุรุษ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกรักชาติบ้านเมืองและเกิดความคิดที่จะเจริญรอยตาม รวมทั้งยังช่วยให้ เข้าใจปัญหาของชุมชนในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ประวัติศาสตร์จึงเป็นเสมือนโรงเรียนที่สอนให้คนเตรียมรับ เหตุการณ์และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสุชาติ วงศ์สุวรรณ (2553) ได้กล่าวว่า การเรียน ประวัติศาสตร์แบบใหม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ต้องการให้เด็กรู้จักสืบค้นประวัติศาสตร์จากที่ต่าง ๆ แล้วเอา ข้อมูลหลากหลายที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์หาบทสรุปและนำไปสู่การเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในปัจจุบันและอนาคต ไม่ได้ ต้องการให้นักเรียนเรียนแบบเน้นท่องจำ และการศึกษาประวัติศาสตร์จะช่วยให้นักเรียนเกิดสำนึกในการค้นคว้าและสืบค้น ข้อมูลที่เชื่อมโยงอดีตและปัจจุบัน อันสร้างความภูมิใจและกระตุ้นความรู้สึกนิยมในชาติหรือเผ่าพันธุ์ ตลอดจนตระหนักถึง คุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้ ประวัติศาสตร์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากอดีต เพื่อเป็นบทเรียนสำหรับ ปัจจุบัน องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์จะทำให้เข้าใจถึงปัญหาสาเหตุของปัญหาและผลกระทบจากปัญหา การศึกษาประวัติศาสตร์ก่อให้เกิด องค์ความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปกำหนดยุทธศาสตร์ในการ ดำเนินนโยบายให้เป็นประโยชน์ต่อบริษัทและอนาคต อีกทั้งเปรียบเสมือนเป็นแหล่งวิทยาการความรู้อันสำคัญที่มนุษย์ใน อดีตได้ สร้างสรรค์ไว้และมนุษย์รุ่นต่อมาให้สืบแสวงหารวบรวมจัดเก็บไว้ให้กับรุ่นหลังได้ศึกษาเล่าเรียนอันเป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิตและพัฒนาชีวิตไปสู่อนาคตที่ดีประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีประโยชน์และสำคัญยิ่งต่อนักเรียน ส่วนวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าที่เราสามารถนำไปใช้ ศึกษาได้ทั้งประวัติศาสตร์ชาติและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์มีทั้ง หลักฐาน ขั้นต้นและหลักฐานขั้นรอง ในการรวบรวมหลักฐานเราต้องรวบรวม หลักฐานที่หลากหลาย และครบถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือเรื่องราวที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือและใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

อย่างไรก็ตามในสังคมไทยยังมีปัญหาเรื่องประวัติศาสตร์ เนื่องจากการขาดจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ของคน ไทย การขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในบทบาทของประวัติศาสตร์ และความสามารถแยกแยะข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ เชื่อถือได้ โดยบทบาทของประวัติศาสตร์คือการบอกให้ทราบว่าจะอะไรได้เกิดขึ้นแล้วในอดีต เพราะเหตุใดจึงเกิดขึ้น และ เกิดขึ้นอย่างไร เหตุการณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์แก้ไขอะไรไม่ได้ จึงมีไว้เพื่อการศึกษา มีใช้เพื่อสะสมความรู้สึกขึ้นชอบหรือเกลียดชังเหตุการณ์ และหากนำเอาความรู้สึกดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับปัจจุบัน ก็จะทำให้เกิดความสับสนในความรู้สึกนึกคิด (วิชิต วงศ์ ณ บ่อมเพชร. 2560: 1) ถ้าหากกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันเป็นประวัติศาสตร์ราชการ ไม่ใช่ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย จะต้องมีการทำความเข้าใจให้ดี

ในเรื่องความถูกต้อง โดยจัดการเรียนรู้ให้มีประวัติศาสตร์ร่วมสมัยมาบูรณาการ ก็จะทำให้วิชาประวัติศาสตร์มีทั้งความเก่า และความใหม่ จนผู้เรียนมีความสนใจและเกิดการตั้งคำถาม จากการนำข้อมูล 2 สมัยมาศึกษา นำมาสู่การวิเคราะห์และ สามารถนำมาสรุปได้ (สมพงษ์ จิตระดับ. 2565: 1) ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งหมายถึงขั้นตอน หรือวิธีการที่ใช้ศึกษาค้นคว้า และเรียบเรียงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานต่าง ๆ มีวิธี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อที่สนใจ ขั้นที่ 2 การรวบรวมหลักฐาน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหลักฐาน ขั้นที่ 4 การตีความหลักฐาน และ ขั้นที่ 5 การเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูล (วุฒิชัย มูลศิลป์. 2551: 3-6) นอกจากนี้ เฉลิม นิติเขตต์ปริษา (2545: 117-118) ได้เสนอวิธีสอนประวัติศาสตร์ไว้ว่าวิธีสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (Setting Up Problem or Hypothesis) ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวม หลักฐาน (Data Collection) ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่า ข้อมูล (Data Analysis & Evaluation) ขั้นตีความและสังเคราะห์ (Data Interpretation and Synthesis) ขั้นนำเสนอ ข้อมูล (Presentation) การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้น เมื่อเราต้องการทำความเข้าใจ โดยการพยายามตีความข้อมูลที่ได้รับ

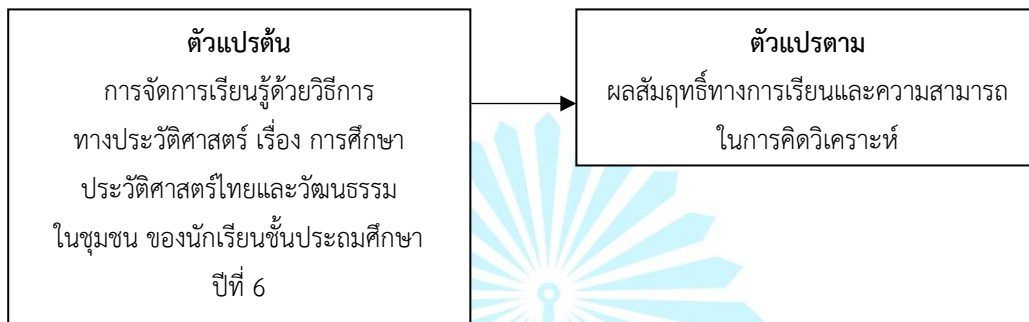
เมื่อเกิดข้อสงสัยสมองจะพยายามหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเพื่อประเมินสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมหรือเมื่อต้องการเห็นภาพรวมทั้งหมด (สุวิทย์ มูลคำ, 2553: 13-21)

จากรายงานการประเมินคุณภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 พบว่าผู้เรียนมีความสามารถการคิดวิเคราะห์และ ข้อที่ 2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 65 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางสถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 70 (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2566 : 28) การสำรวจพบว่า การเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ผู้เรียนมีปัญหาด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่สถานศึกษากำหนด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ที่เน้นการถ่ายทอดความรู้โดยการบรรยายจากครูผู้สอนมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และระยะเวลาในการสอนมีข้อจำกัดจึงยากต่อการเรียนของนักเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะในการค้นหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง ดังนั้นผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากการถ่ายทอดความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นผลงานจากการวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์พื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ ที่ทำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์สามารถจัดได้หลายรูปแบบ แต่การที่ช่วยให้นักเรียนให้เกิดทักษะการคิด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนของตนเอง (โรงเรียนบ้านโนนค่าน้ำจั้นใหญ่, 2566: 7) ซึ่งในงานวิจัยของจตุโชค ขมิ้นทอง, พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ และทัศนีย์ รอดมันคง (2567) ได้ทำการวิจัยการพัฒนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย โดยใช้วิธีทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้ดีขึ้นและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ให้เพิ่มสูงขึ้น และใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรม ในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับเกณฑ์ ร้อยละ 75

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเทศบาลตำบลเมืองไพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 32 คน ได้แก่ โรงเรียนบ้านดอนน้อยท่าแห่ตาลม จำนวน 15 โรงเรียนเมืองไพรวิทยาคาร จำนวน 3 และโรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่ จำนวน 14 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ชนิด ดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง

2.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมไปถึงโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด คู่มือการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา การวัดประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2) ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎี และเทคนิควิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดทำโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบแผนการเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไข จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพแผนการเรียนรู้

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินแผนการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมินผล 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 99)

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

5) จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นฉบับจริง แล้วนำไปยื่นเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาด้านจริยธรรมของการวิจัยในมนุษย์ จากนั้นจึงนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 การหาคุณภาพการสร้างและการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาประวัติศาสตร์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนศึกษาทฤษฎี วิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเทคนิคการเขียนข้อสอบ

2) จัดทำโครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ต้องการจำนวน 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ จากนั้นนำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน

ถ้า IOC มีค่า 0.6 - 1.0 ถือว่าใช้ได้ จากการพิจารณาการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า มีข้อสอบที่ใช้ได้ 34 ข้อ อีก 6 ข้อ ไม่สามารถนำไปใช้ในการทดลองขั้นต่อไปได้ เนื่องจากมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.6

3) นำแบบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว จำนวน 34 ข้อไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนน้อยท่าแห่ตลอม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 15 คน ที่ได้เรียนเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชนมาแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยกำหนดคุณลักษณะของแบบทดสอบเพื่อประเมินตามเกณฑ์ต่อไปนี้

นำข้อสอบจำนวน 34 ข้อ หาค่าความยากง่ายรายข้อ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า มีข้อสอบจำนวน 30 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.3 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก (R) อยู่ระหว่าง 0.2 - 0.5 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของโลเวท มีค่า 0.87

4) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปยื่นเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาด้านจริยธรรมของการวิจัยในมนุษย์ จากนั้นจึงนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนค่าน้ำจั้นใหญ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 การหาคุณภาพการสร้างและการหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษารายวิชาประวัติศาสตร์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียน ศึกษาทฤษฎี วิธีสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เทคนิคการเขียนข้อสอบอัตนัยในการวัดความคิดวิเคราะห์

2) จัดทำโครงสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แล้วสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบอัตนัย จำนวน 15 ข้อ ต้องการ 10 ข้อ จากนั้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบในแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน

ถ้า IOC มีค่า 0.6 - 1.0 ถือว่าใช้ได้ จากการพิจารณาการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ พบว่า มีข้อสอบที่ใช้ได้ 10 ข้อ อีก 5 ข้อ ไม่สามารถนำไปใช้ในการทดลองขั้นต่อไปได้ เนื่องจากมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.6

3) นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนน้อยท่าแห่ตลอม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 15 คน ที่ได้เรียนเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชนมาแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) มีค่า 0.91

4) จัดพิมพ์แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนค่าน้ำจั้นใหญ่ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้รูปแบบทดลองกลุ่มเดียว เพื่อทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้รูปแบบทดลองกลุ่มเดียว

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์	ทดสอบหลังเรียน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E)	T ₁	X	T ₂

4.2 การดำเนินการทดลอง

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ก่อนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน แล้วตรวจแบบทดสอบเป็นคะแนนก่อนเรียน

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง แล้วประเมินใบงาน สังเกตพฤติกรรม และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นคะแนนระหว่างเรียน ไม่รวมเวลาทดสอบหลังเรียน นำคะแนนระหว่างเรียนที่ได้จากการแบบประเมินใบงาน แบบประเมินพฤติกรรม และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หาประสิทธิภาพของดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E1) และคะแนนการทดสอบหลังเรียน (Posttest) หาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)

3) หลังจากการจัดการเรียนการสอนครบทุกการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ

4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน แล้วตรวจแบบทดสอบเป็นคะแนนหลังเรียน

4) ผู้วิจัยได้ทำการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน แล้วตรวจแบบทดสอบเป็นคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์

5) นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และคะแนนการทดสอบหลังเรียน (Posttest) มาเปรียบเทียบผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (วิธีทางสถิติ Wilcoxon Signed – Rank Test)

6) เปรียบเทียบผลของการทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยเปรียบเทียบผลของการทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับเกณฑ์ร้อยละ 75

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E1/E2)

2) ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนหลัง โดยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (วิธีทางสถิติ Wilcoxon Signed – Rank Test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3) ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยใช้สถิติทดสอบค่า t

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E1/E2) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	370	312.50	84.45
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	30	22.71	75.71
ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E1/E2)		84.45/75.71	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 312.50 และ 22.71 ตามลำดับ ดังนั้นประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.45/75.71

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีกก่อนและหลังเรียนหลัง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์โดยใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (วิธีทางสถิติ Wilcoxon Signed – Rank Test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	Z	df	sig
ก่อนเรียน	14	16.75	1.49	3.311	13	.001*
หลังเรียน	14	22.71	1.72			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.75 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 22.71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	N	\bar{X}	S.D.	df	Test Statistic	sig
การวิเคราะห์ความสำคัญ	14	3.16	0.25	13	0.298*	.000
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์	14	3.21	0.28	13	0.175*	.000
การวิเคราะห์หลักการ	14	3.21	0.39	13	0.385*	.000
ภาพรวม	14	3.19	0.30	13	0.311*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คะแนนภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.19 และ 0.30 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

อภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.45/75.71

1.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสถิติ 3.311

1.3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

1) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.45/75.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 อาจเนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผ่านการสืบค้นข้อมูล การตั้งประเด็นปัญหาหรือสมมติฐาน การตีความ และการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงจากวิจัยและหลักฐานอื่น ๆ ที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบเป็นเหตุเป็นผลเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง โกลัความเป็นจริงมากที่สุดและน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ไว้ว่า หมายถึง วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็น กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์โดยใช้เอกสารการวิจัยและหลักฐานอื่นๆประกอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดประเด็นปัญหา ขั้นที่ 2 ขั้นค้นคว้าและรวบรวมหลักฐาน ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูล เป็นขั้นที่นักเรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอน การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การสรุปอย่างสมเหตุสมผล การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และการคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล ขั้นที่ 4 ขั้นตีความและสังเคราะห์ และขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอข้อมูล

สอดคล้องกับเฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (2559:156) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน ขั้นที่ 2 ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐาน ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูล ขั้นที่ 4 ขั้นตีความและสังเคราะห์ และขั้นที่ 5 ขั้นนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและระดับความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ได้กล่าวว่า คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด จากนั้นนำแผนการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงจัดพิมพ์แผนการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงได้กิจกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภลักษณ์ กันธิยะ (2563) ได้พัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินดิเคทร่วมกับการบูรณาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินดิเคทร่วมกับการบูรณาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.70/82.22 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและวัฒนธรรมในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการตั้งคำถาม ทักษะการคิด และมีการวางแผนอย่างมีขั้นตอน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลากหลายวิชา องค์ความรู้ที่ได้จากวิธีการทางประวัติศาสตร์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงปัญหา สาเหตุของปัญหาและ ผลกระทบจากปัญหา ช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากอดีตเพื่อเป็นแนวทางกล้าเผชิญกับความเป็นจริงในชีวิต ตามหลักการของเฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (2545: 9-11) ได้อธิบายถึงคุณค่าและประโยชน์ของการศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ว่า ประวัติศาสตร์ได้สร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า ขึ้นใหม่จากการเรียนรู้และทำความเข้าใจประสบการณ์ในอดีตอย่างมีระเบียบแบบแผนและได้นำมาใช้เพื่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบัน เกิดการคลายตัวความสงสัยและอยากรู้อยากเห็นที่ยังอำนวยการทำความเข้าใจความจริง จากการศึกษาพฤติกรรมชีวิตมนุษย์ ส่งเสริมการพัฒนาปัญญาจากการค้นคว้า ในทางประวัติศาสตร์ เพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในแขนง วิชาต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดาพร เกระกระโทก และวิราวรรณ ชาตบุตร (2561) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังความคิด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

3) ความสามารถในการการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนได้ตอบคำถามจากสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และนักเรียนได้วิเคราะห์สถานการณ์ จากการจำแนกข้อมูล สังเกตสถานการณ์ จัดหมวดหมู่ข้อมูล สรุปสถานการณ์อย่างสมเหตุสมผล ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล ทำให้นักเรียนมีการทำความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้และตอบคำถามได้ สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2562: 3-6) ที่กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์นั้นมีขั้นตอนจากง่ายไปสู่ความซับซ้อน ไม่ใช่แค่เพียงจำแนกแยกแยะได้เท่านั้น แต่ยังต้องไปถึงความสามารถในการคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คือ การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การสรุปอย่างสมเหตุสมผล การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และการคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล ใน

การวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประเมินจากพฤติกรรมการคิดวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ เพื่อให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์ความสำคัญใน เหตุการณ์หรือข้อมูล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความรู้หลักการและทฤษฎีและส่วน สำคัญ สอดคล้องกับ Bloom (1956: 201-207) กล่าวว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ยู่นั้นอะไรสำคัญหรือมีบทบาทมากที่สุด ชาติสิ่งนั้นเกิดผลอย่างไร สิ่งใดเป็นเหตุ สิ่งใดเป็น ผล เหตุใดถูกต้องและเหมาะสมที่สุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเชื่อมโยงของข้อมูลในส่วนต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร อาศัยหลักการใด เหตุใดถึงเป็นเช่นนั้น และการวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ความรู้หลักการและทฤษฎีและส่วนสำคัญในเรื่องนั้นว่า สัมพันธ์กันโดยอาศัยหลักการใด และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุโชค ขมิ้นทอง, พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ และทัศนีย์ รอดมันคง (2567) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย โดยใช้วิธีทางประวัติศาสตร์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ผู้สอนควรดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะช่วยแนะนำแก่ ผู้เรียนได้เกิดข้อคิดในขณะที่เรียนรู้
- 1.2 ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ และควรมี สถานการณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย
- 1.3 ศึกษาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการการคิดวิเคราะห์ และจำแนกความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการคิดวิเคราะห์และขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ให้เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านละเอียดเพื่อ ติความ ในรายวิชาประวัติศาสตร์
- 2.2 ควรนำเกมการศึกษาที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีการถามตอบ สร้างบรรยากาศในการเรียนให้ ปลอดภัย สนุกสนาน สอดแทรกการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จตุโชค ขมิ้นทอง, พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ, และทัศนีย์ รอดมันคง. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย โดยใช้วิธีทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 4(1), 72–82.
- เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา. (2545). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- โรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่. (2566). รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านโนนค้ำน้ำจั้นใหญ่. ร้อยเอ็ด: ผู้แต่ง.
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2560). สังคมไทยมีปัญหาเรื่องประวัติศาสตร์. มติชนออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2567, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_576372
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). รายงานประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2565). แยกวิชาประวัติศาสตร์ ให้ได้รักชาติ ความผิดปกติแฝงประเด็นซ่อนเร้นหรือไม่. ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2567, จาก <https://shorturl.asia/vBJVe>
- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2553). สพฐ.ปรับโครงสร้างวิชาประวัติศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2567, จาก <https://mgronline.com/qol/detail/952000044745>
- สุวิทย์ มูลคำ. (2553). 20 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: Handbook I: Cognitive domain*. New York, NY: David McKay.

